

Preberite celotno knjigo na: [10.1787/pens_outlook-2018-en](https://doi.org/10.1787/pens_outlook-2018-en)

Pregled področja pokojnin OECD 2018

Povzetek v slovenščini

Kombiniranje naložbenih pokojnin in sprotne prispevne kritja, samodejni mehanizmi ter močna varnostna mreža za upokojence izboljšajo upokojitvene možnosti

Oblikovalci politik, ki snujejo pokojninske sisteme, bi morali upoštevati svoje cilje (zmanjšanje revščine, prerazporeditev, trajnost in glajenje potrošnje) ter tveganja (demografska, socialna, delavska, makroekonomska in finančna).

Zanesljiva varnostna mreža za upokojence ter raznolik in uravnotežen pokojninski sistem, ki vključuje naložbeno komponento, sta pomembna, zlasti ko je cilj politike spodbujanje in prerazporejanje nacionalnega varčevanja v smeri dolgoročnih investicij. Poleg tega dobro zasnovan pokojninski sistem potrebuje samodejne mehanizme, ki prejemke usklajujejo z gospodarsko in demografsko realnostjo. Sistemi morajo biti finančno vzdržni in ponujati nekaj gotovosti, ki je značilna za ureditve z zagotovljenimi prejemki.

Države morajo pri diverzificiranju pokojninskih sistemov naložbene ureditve uvesti postopoma, zlasti ko prispevki delno ali popolnoma nadomestijo obstoječi sistem sprotne prispevne kritja. Oblikovalci politik morajo natančno preučiti prehod, ker ta lahko dodatno kratkoročno obremeni javne finance in poveča tveganja za posameznike.

Države lahko izboljšajo zasnovo finančnih spodbud za pokojninsko varčevanje

Davčne in nedavčne finančne spodbude lahko spodbujajo pokojninsko varčevanje z omogočanjem skupne davčne prednosti posameznikom z zmanjšanjem vsote vseh plačanih davkov v času njihovega življenja, čeprav to prinese fiskalne stroške. Zasnova spodbud mora upoštevati potrebe po pokojninskem varčevanju in zmogljivosti vseh dohodkovnih skupin ter omogočiti najmanj davčno nevtralnost med potrošnjo in varčevanjem.

Davčna pravila morajo biti preprosta, stabilna in dosledna v vseh shemah pokojninskega varčevanja. Za omogočanje enake davčne prednosti v različnih dohodkovnih skupinah se lahko uporabijo odbitki davka, davčne olajšave po fiksni stopnji ali ujemaajoči se prispevki. Države, ki uporabljajo davčne odbitke, lahko premislijo o tem, da jih opredelijo kot vračljive in jih vplačajo v pokojninske račune. Nepokojninske spodbude, zlasti fiksne nominalne subvencije, pomagajo povečati prihranke osebam z nizkimi prihodki. Države z davčnim sistemom "EET" morajo vzdrževati strukturo odložene obdavčitve, vse države, ki razmišljajo o uvedbi finančnih spodbud, pa morajo preučiti svoje fiskalne zmogljivosti in demografske trende.

Usklajevanje dajatev, ki jih povzročajo stroški upravljanja pokojninskega varčevanja, zahteva boljše razkritje, regulacijo cen in strukturne rešitve

Nudenje pokojninskih storitev pomeni tudi stroške, kot so administrativne in investicijske dejavnosti, ki jih plačajo člani in zaposleni. Ti stroški lahko močno vplivajo na končno vrednost zbranih pokojninskih prihrankov. Nekatere pokojninske sheme so lahko tudi dražje, na primer tiste, ki ponujajo več izbire.

Ukrepi za izboljšanje transparentnosti so nujni, a ne zadoščajo za usklajevanje stroškov in dajatev. Najbolje delujejo, ko jih podpira regulacija cen in strukturne rešitve. Za maksimiranje neto donosov lahko oblikovalci politik in regulatorji uporabijo tudi ukrepe, kot so primerljivo spremljanje in tesnejša navezava investicijskih stroškov na donosnost portfelja.

Upravljalški in investicijski pristopi investicijskih institucij nacionalnega pomena nudijo koristne smernice za krepitev regulativnih okvirov

Številne investicijske institucije nacionalnega pomena imajo skupne značilnosti ter izkazujejo dobro upravljanje in naložbene pristope. Imajo normativne okvire in pravne sisteme po običajnih tržnih pogojih od vlade, jasno začrtano poslanstvo za usmerjanje investicijske politike, nadzorni odbor, ki odgovarja pristojnim organom in članom, ter transparentnost pri ureditvah upravljanja, upravljanju investicij in obvladovanju tveganja, s čimer se ohranja njihova odgovornost različnim deležnikom.

Te institucije opredelijo cilje uspešnosti skozi svoje poslanstvo in spremljajo poslovno uspešnost v luči tega dolgoročnega cilja namesto tržnih meril uspešnosti. Ciljni datum in skladi življenjskega cikla so najprimernejša strategija za institucije z individualnimi računi. Strategije dolgoročnega donosa lahko ponujajo boljše donose, a z večjim tveganjem, da bodo članom ob upokojitvi na voljo nezadostna sredstva.

Samodejne funkcije, privzete možnosti, preproste informacije in izbira, finančne spodbude ter finančno izobraževanje prispevajo k boljšim upokojitvenim možnostim

Nizka raven finančnega znanja in vedenjska pristranskost lahko usmerjata ljudi k sprejemanju neprimernih odločitev glede pokojnin

Mehanizmi, kot sta samodejni vpis in stopnjevanje prispevkov, lahko izkoristijo pasivnost ter naredijo pokojninske sisteme bolj vključujoče in pomagajo povečati ravni prispevkov. Ljudem, ki niso sposobni ali ne želijo izbrati prispevne stopnje, ponudnika pokojninskih produktov, investicijske strategije ali produktov za obdobje po upokojitvi, lahko koristijo privzete možnosti.

Obstajajo tudi druga orodja, ki pomagajo pri odločanju, vključno s spletnimi aplikacijami, omejevanjem možnosti in lažanjem primerjav ter finančnimi spodbudami. Izrazi pokojninskih prejemkov lahko podajajo ključne informacije na preprost način, seminarji finančnega izobraževanja in finančno svetovanje pa lahko ljudem pomagajo razumeti informacije.

Povečana prožnost upokojitvene starosti ter progresivna pravila javnih pokojnin in davčnih pravil so način spoprijemanja s finančno prikrajšanostjo skupin prebivalstva s krajšo pričakovano življenjsko dobo

Posamezniki iz nizkih socialnoekonomskih skupin imajo nižjo pričakovano življenjsko dobo od visokih socialnoekonomskih skupin. Lahko so finančno prikrajšani, če v pokoju preživijo manj časa glede na svojo delovno dobo in s tem prejmejo nižje "donose" na prispevke, ki so jih vplačali v svoj naložbeni vir pokojnine. Javne pokojnine in davčna pravila lahko pomagajo ublažiti nekaj te prikrajšanosti.

Politike za izboljšanje trajnosti pokojninskih sistemov v luči podaljšanja pričakovane življenjske dobe bodo morale upoštevati, kakšen bo vpliv na ljudi v različnih socialnoekonomskih in spolnih skupinah. Na splošno bo treba delati dlje, a ne bodo nujno vse skupine to tudi zmogle. Povečana prožnost glede upokojitvene starosti je ključna za izboljšanje pokojninskih rezultatov za vse skupine in za zagotavljanje, da nižje socialnoekonomske skupine v pokoju niso prikrajšane, ker imajo nižjo pričakovano življenjsko dobo.

Pokojnine preživelih oseb imajo še vedno pomembno vlogo, a ne smejo omejiti spodbud za delo ali prerazporejati od samskih k parom

Pokojnine preživelih oseb so še vedno potrebne za olajšanje življenjskega standarda po partnerjevi smrti. Vendar prejemniki ne bi smeli biti upravičeni do stalne pokojnine preživelih oseb pred upokojitveno starostjo. Namesto tega bi morali biti na voljo začasni socialni prispevki za pomoč pri prilagajanju na novo situacijo.

Stroške pokojnine preživelih oseb bi bilo treba internalizirati znotraj vsakega para ali vsaj med vsemi pari. V okviru proračunsko nevtralne reforme to pomeni, da bo višina pokojnin samskih višja od pokojnine nekoga, ki živi v paru in ima možnost koristiti pokojnino preživelih oseb.

Partnerji iz prejšnjih zvez ne bi smeli biti upravičeni do pokojnine preživelih, ker nimajo trenutne potrošnje, ki bi jo bilo treba zgladiti. Delitev pravic do pokojnine prinaša nekaj prednosti, čeprav nekatere države bolj podpirajo individualno obravnavo partnerjev, tudi zaradi spodbujanja enakosti spolov.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Preberite celotno angleško različico na OECD iLibrary!!

© OECD (2018), *OECD Pensions Outlook 2018*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/pens_outlook-2018-en